

EUROOPA KOHTU OTSUS

29. november 1978*

1. Eelotsuse küsimused – Euroopa Kohus – Siseriiklikud kohtud – Vastavad pädevused (EMÜ asutamislepingu artikkel 177)

2. Põllumajandus – Ühine turukorraldus – Asutamislepingu erisätted – Ülimuslikkus üldeeskirjade suhtes – Kaubandusliku iseloomuga riigimonopolide süsteem – Kohaldamatus (EMÜ asutamislepingu artikkel 37 ja artikli 38 lõige 2)

3. Põllumajandus – Ühine turukorraldus – Liikmesriikide erandid ühenduse õigusaktidest (EMÜ asutamislepingu artikkel 40)

4. Põllumajandus – Ühine turukorraldus – Sealiha – Avatud turu põhimõte – Toodete turustamist ja sekkumismeetmete otsesest juurdepääsu piiravate siseriiklike meetmete kokkusobimatus (EMÜ asutamislepingu artiklid 30 ja 34; nõukogu määrus nr 2759/75)

5. Põllumajandus – Ühine turukorraldus – Sealiha – Koguselised piirangud – Samaväärse toimega meetmed – Keeld – Vahetu kohaldamine - Jõustumiskuupäev (EMÜ asutamislepingu artiklid 30 ja 34; nõukogu määrus nr 2759/75; ühinemisakti artiklid 2 ja 42 ning artikli 60 lõige 1)

Kohtuasjas 83/78,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Resident Magistrate, County Armagh (Põhja-Iirimaa), esitatud taotlus, millega soovitakse saada nimetatud kohtus pooleli olevas vaidluses järgmiste poolte vahel:

Pigs Marketing Board (Põhja-Iirimaa)

ja

Raymond Redmond, seakasvataja,

eelotsust EMÜ asutamislepingu ja sealihaturu ühist korraldust käsitlevate määruste mitmete sätete tõlgendamise kohta, võttes arvesse Põhja-Iirimaaal sigade liikumise ja turustamise suhtes kohaldatavaid siseriiklikke õigusakte,

EUROOPA KOHUS,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

koosseisus: president H. Kutscher, koja esimees Lord Mackenzie Stuart, kohtunikud A. M. Donner, P. Pescatore, M. Sørensen , A. O’Keeffe ja G. Bosco,

kohtujurist: G. Reischl,

kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

Otsus

1. Oma 19. septembri 1977. aasta otsusega, mis oli lisatud 10. märtsi 1978. aasta kaaskirjale ja mis saabus Euroopa Kohtusse 16. märtsil, esitas Resident Magistrate, Armagh, asutamislepingu artikli 177 alusel Euroopa Kohtule mitu küsimust nõukogu 29. oktoobri 1975. aasta määruse nr 2759/75 sealihaturu ühise korralduse kohta (EÜT L 282, lk 1) ja mitmete asutamislepingu sätete, nt koguseliste piirangute kaotamist (artikkel 30 ja sellele järgnevad artiklid), ühist põllumajanduspoliitikat (eriti artikkel 40), riigimonopole ja ettevõtjaid, kellel on eri- või ainuõigused, (artiklid 37 ja 90) ning konkurentsieskirju (artiklit 85 ja 86) käsitlevate sätete ning nõukogu 4. aprilli 1962. aasta määruse nr 26, millega kohaldatakse teatavaid konkurentsieskirju põllumajandussaaduste ja toodete tootmise ja nendega kauplemise suhtes (EÜT 30, lk 993; EÜT eriväljaanne 03/01, lk 6), sätete tõlgendamise kohta.

2. Nimetatud küsimused tõstatati kohtumenetluses, milles seakasvatajat süüdistati Põhja-Iirimaal kehtivate, sealihaturustamist käsitlevate kohalike õigusaktide rikkumises, mis on tuntud Pigs Marketing Scheme’ina; Pigs Marketing Scheme’i haldab samade õigusaktide alusel loodud Pigs Marketing Board (edaspidi Board), mis koosneb osaliselt tootjatest ja osaliselt põllumajandusministeeriumi esindajatest ning mille üle teostab järelevalvet kõnealune ministeerium.

3. Euroopa Kohtult eelotsust taotlevas otsuses esitatud teabest järeldub, et kõnealust kava kohaldatakse nuumsigade, s.t peekonsigade (bacon pigs) suhtes, mis määratletakse vastavate õigusaktide kohaselt sigadena, kelle eluskaal on üle 77 kg.

4. Selliseid sigasid võivad tootjad müüa üksnes Boardile või selle vahendusel.

5. Boardil on ainuõigus turustada peekonsigasid ning pädevus määrata kindlaks tootjatele makstavad hinnad ja kõik muud müügitingimused.

6. Seetõttu keelatakse asjaomastes õigusaktides – teatud eranditega – muudel isikutel kui Boardis registreeritud tootjad selliste sigade müümine ja keelatakse sellistel tootjatel müümine muul viisil kui Boardile või selle vahendusel.

7. Neid sätteid täiendasid 1972. aasta Movement of Pigs Regulations, milles keelatakse peekonsigade transportimine mujale kui Boardi ostukeskusele Boardi antud transpordiloo alusel.

8. Eespool nimetatud sätete rikkumiste eest karistatakse trahvi ja/või vangistuse ja/või kõnealuste sigade konfiskeerimisega.

9. Euroopa Kohtult eelotsust taotlevast otsusest ilmneb, et põhikohtuasja kostjat, kes 12. jaanuaril 1977 transportis 75 peekonsiga ilma Boardi loata, süüdistatakse Boardi poolt Resident Magistrate'ile, Armagh, esitatud kaebuse alusel 1972. aasta Movement of Pigs Regulations (Põhja-Iirimaa) määruse nr 4 paragrahvi 1 ja 1964. aasta Agricultural Marketing Acti (Põhja-Iirimaa), nagu seda on hiljem muudetud, paragrahvi 17 punkti 4 A rikkumises.

10. Samal ajal nõudis Board kauba konfiskeerimist, kuid hiljem loobus sellest nõudest, kui kostja oli nõustunud end süüdi tunnistama.

11. Resident Magistrate'is väitis kostja enda kaitseks, et Pigs Marketing Scheme'i sätted ja Movement of Pigs Regulations, mille alusel teda süüdistatakse, olid vastuolus ühenduse õiguse sätetega, eriti sealihaturu ühist korraldust käsitlevate määruste ning konkurentsi käsitlevate asutamislepingu sätetega.

12. Board väitis, et Pigs Marketing Scheme oli kokkusobiv ühisturuga ning viitas EMÜ asutamislepingu artiklile 37, mis käsitleb kaubandusliku iseloomuga riigimonopole, ja ühinemisakti artiklile 44, mille kohaselt periood, mille jooksul selliseid monopole kohandatakse ühisturu nõuetega, kestab 31. detsembrini 1977.

13. Seda väidete vastuolu arvestades asus Resident Magistrate seisukohale, et kuna kaebus esitati talle selliste kriminaalõigusaktide alusel, mille kohaldamine võib kostjale kaasa tuua trahvi või vangistuse või mõlemad, on oluline teada saada, kas selline süüdimõistmine on kooskõlas ühenduse õigusega.

14. Selle küsimuse selgitamiseks otsustas Resident Magistrate oma 19. septembri 1977. aasta otsuses saata asja EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Euroopa Kohtule käsitlemiseks, et saada selgust, kas kostja süüdimõistmine Põhja-Iirimaal kohaldatavate õigusaktide kohaselt on kooskõlas ühenduse õigusega.

15. Otsuse põhiosas esitas Resident Magistrate järgmised küsimused:

“Kas Pigs Marketing Board (Põhja-Iirimaa) on “ettevõtte”? Kas ta on “riigi turukorraldus”? Kas ta on “kaubandusliku iseloomuga riigimonopol”? Kas ta on kõik need kolm või on neist kahe kombinatsioon?”

1) Kui Board on “ettevõtte”, kas ta on artiklite 85 ja 86 tähendusele ja eesmärgile vastav ettevõtte? Kui see on nii, siis rikub Boardi tegevus selle Scheme'i sätteid arvestades selgelt neid artikleid – eriti artikli 85 lõike 1 punkte a, b ja c.

2) Kui Board on “riigi turukorraldus”, kas ta kuulub määruse nr 26 artikli 2 kohaldamisalasse, et saada kasu selles sätestatud eranditest? Kohtu seisukoht on, et seda konkreetset määrust kohaldatakse üksnes lepingu alusel loodud riigi turukorralduste suhtes, millel ei ole siduvat iseloomu. Board haldab oma süsteemi, määrates kohustusi ja piiranguid, nt et “tootja, kes ei ole registreeritud tootja ega registreerimisest vabastatud isik, ei saa müüa sigu”. Isegi siis, kui Board vastab määruse nr 26 artikli 2 tähendusele ja eesmärgile, ei ole esitatud tõendeid sellise ühisturu komisjoni otsuse kohta, mille kohaselt Boardi suhtes ei kohaldata Rooma lepingu artiklit 85, ega suudetud kohtu poolt läbiviidud uurimistest hoolimata sellist otsust välja tuua.

3) Kui Board on “kaubandusliku iseloomuga riigimonopol”, kas ta kuulub Rooma lepingu artikli 37 lõike 1 kohaldamisalasse, et saada kaitset ühinemislepingu artiklist 44, mis sätestab kuni 31. detsembrini 1977 kestva üleminekuperioodi?

4) Kui Board on “kaubandusliku iseloomuga riigimonopol” Rooma lepingu artikli 37 tähenduses ning kui periood, mille jooksul tehakse muudatusi, ei lõpe enne 31. detsembrit 1977, kas see kaitseb teda kuni selle kuupäevani artiklite 85 ja 86 vahetust mõjust? Või saab väita, et mõistet “ettevõtted” artiklite 85 ja 86 tähenduses saab tõlgendada ka riigimonopole hõlmavana? Boardi esindaja väitis, et mõistet “ettevõtted” ei ole määratletud, kuid seda kasutatakse erinevalt mõistest “riigimonopolid”.

5) Kas Boardi tegevus kuulub artikli 85 lõike 3 sätete kohaldamisalasse, et jätta see välja lõike 1 sätete kohaldamisalast? Seda küsimust ei tõstatatud. Kui Board jäetakse lõike 3 alusel välja artikli 85 kohaldamisalast, ei pea ta tuginema “üleminekuperioodi” käsitlevale väitele.

6) Ja mida öelda Rooma lepingu artikli 8 kohta, milles on sätestatud järgmist:

1. Ühisturg rajatakse järk-järgult kaheteistkümneaastase üleminekuperioodi jooksul; ja

2. Iga etapi jooksul nähakse ette teatud meetmete üheaegne algatamine ja elluviimine.” ?
Kas nimetatud säte mõjutab praegust kohtuasja?

16. Board esitas selle otsuse peale Põhja-Iirimaa Court of Appealile, Belfast, appellatsioonikaebuse, milles küsib, kas Magistrate’s Court oli seaduslikult õigus saata asi Euroopa Kohtule ja kas Magistrate’s Courtis pooleliolevas asjas oli tegelikult tõstatatud küsimus asutamislepingu tõlgendamise kohta; kui vastus on jaatav, kas otsus antud küsimuse kohta oli vajalik, et Magistrate võiks teha otsuse; ning lõpuks, kas Magistrate’s Court oli kasutanud oma kaalutusõigust asjakohaselt asja Euroopa Kohtule saatmisel.

17. Tuues välja need põhjendused, mille põhjal Resident Magistrate otsustas kasutada artikli 177 kohast eelotsusemenetlust, ning võttes seisukoha, et Magistrate’i kaalutusõiguse alla kuulub tema pädevuse kasutamist puudutavate õiguslike küsimuste selgitamine, lükkas Court of Appeal oma 8. märtsi 1978. aasta otsusega tagasi Boardi esitatud hagi.

18. Seejärel 10. märtsil 1978 saatis Resident Magistrate oma 19. septembri 1977. aasta otsuse Euroopa Kohtule kaaskirjas, milles väitis, et “on tekkinud küsimus, kas siseriiklik kohus võib alगतada kohtumenetluse teatavate Põhja-Iirimaa õigusaktide alusel”, ning et kohtuasja faktilised asjaolud ja 19. septembri 1977. aasta otsuses esitatud küsimused “tõstatavad lisaks ka järgmised küsimused:

1. Kas Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu artiklid 30, 31, 32, 34, 37, 40, 41, 42, 43, 85, 86 ja 90 on vahetult kohaldatavad selleks, et nendega antakse üksikisikutele õigused, mida Ühendkuningriigi kohtud on kohustatud kaitsma?

2. Kas määrused nr 121/67 ja 2759/75 ning kõik muud sealihaturu ühist korraldust käsitlevad määrused, mis võeti vastu Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu kohaselt, on vahetult kohaldatavad selleks, et nendega antakse üksikisikutele õigused, mida Ühendkuningriigi kohtud on kohustatud kaitsma?

3. Kas Põhja-Iirimaa Pigs Marketing Scheme (sigade turustamissüsteem) on vastuolus ühenduse õiguse sätetega üksnes artiklite ja määruste või asjaomase ühenduse õiguse sätete täpse tõlgendamise alusel?

4. Eespool nimetatud artiklite, määruse või asjaomase ühenduse õiguse sätete alusel võidakse anda liikmesriigile luba:

a) jätkata riigi turukorraldust ajal, mil kehtib ühine turukorraldus?

b) sundida oma jurisdiktsiooni kuuluvaid tootjaid end registreerima Pigs Marketing Boardis (Põhja-Iirimaa) enne, kui nad võivad müüa sigu?

c) sundida oma jurisdiktsiooni kuuluvaid tootjaid sõlmima Boardiga lepinguid ning müüma sigu üksnes Boardile tema poolt kindlaks määratud hindadega ja kogustes?

d) lubada Boardil kindla või eeldatava sekkumismeetme abil osta kõik turustamissüsteemiga reguleeritud sead?

5. Kas selliste eespool nimetatud kohustuste määramine, mis puudutavad toodetud sigade arvu, müügi ja kontrollitud hindade täielikku reguleerimist, rikub ühenduse õigust niivõrd, kui neid kohustusi võib pidada ekspordi koguseliste piirangutega samaväärse toimega meetmeteks, võttes arvesse, et üks Põhja-Iirimaa kõnealuste õigusaktide põhieesmärkidest ja peamistest mõjudest on takistada sigade ekspordi Iiri Vabariiki?

6. Kas ühine turukorraldus hõlmas Ühendkuningriiki põllumajanduse, eriti sealiha ja elussigade osas kohe ühinemispäeval, ning kui hõlmas, kas kohaldati seda alates 1. veebruarist 1973?

7. Kas Ühendkuningriigi valitsusel oli õigus võtta 1972. aasta Movement of Pigs Regulations (Põhja-Iirimaa) kasutusele mais 1972?”

19. Ühendkuningriigi valitsus on toonud oma Euroopa Kohtule esitatud kirjalikes märkustes ja suulistes avaldustes esile teatud Resident Magistrate'i tõstatud küsimusi käsitlevad kaalutlused.

20. Ta väidab, et suuremalt osalt ei ole 19. septembri 1977. aasta otsuses sisalduvad küsimused lihtsalt tõlgendamisküsimused, vaid ühenduse õiguse kohaldamist käsitlevad küsimused, ja et sellistena ei saa Euroopa Kohus neid lahendada.

21. Teiselt poolt ei saa 10. märtsi 1978. aasta kaaskirjas sõnastatud küsimusi, mida Magistrate ise kirjeldas kui "lisaks" esile kerkinud küsimusi, pidada Euroopa Kohtule nõuetekohaselt esitatud küsimusteks.

22. Võttes arvesse suurt hulka esitatud küsimusi ning asja keerukust ja tähtsust, väitis Ühendkuningriigi valitsus, et tal on raskusi Resident Magistrate'is pooleliolevas asjas tõstatatud õiguslike probleemide kindlaks tegemisel.

23. Seetõttu palus valitsus Euroopa Kohtul tuua enne välja küsimused, mida ta peab asjakohaseks, et valitsus võiks ette valmistada oma seisukoha suulises menetluses.

24. Sellel etapil näib valitsusele, et siseriiklikus kohtus esile kerkinud probleemide lahendamiseks on vaja läbi vaadata üksnes asutamislepingu artiklid 34 ja 37, mis käsitlevad vastavalt ekspordi koguselisi piiranguid ja riigimonopolide süsteemi.

25. Siseriiklike kohtute ja Euroopa Kohtu pädevuse jaotust arvesse võttes võib asutamislepingu artikli 177 alusel siseriiklik kohus, kellel üksi on vahetud teadmised kohtuasja faktiliste asjaolude ja poolte esitatud väidete kohta ning kes peab tegema otsuse kohtuasjas, kõiki kohtuasjaga seotud asjaolusid tundes kõige paremini hinnata, kas nimetatud kohtus pooleliolevas asjas esile kerkinud õigusküsimustel on tähtsust ja kas asja lahendamiseks on vaja eelotsust.

26. Kui Euroopa Kohtule esitatud küsimused on sõnastatud sobimatult või ületavad Euroopa Kohtule artikli 177 alusel antud volituste piire, on Euroopa Kohtul voli eraldada kõikidest siseriikliku kohtu esitatud materjalidest ning eriti eelotsusetaotluse põhjendustest need ühenduse õiguse elemendid, mis vaidluse eset arvesse võttes eeldavad tõlgendamist või vajaduse korral kehtivuse hindamist.

27. Seetõttu võib märkida, et Resident Magistrate on oma 19. septembri 1977. aasta otsuses toonud selgesti esile oma kahtlused, mis vaidlusaluse süsteemi määratlemise osas ühenduse õiguse sätteid arvesse võttes tekkisid, ning ta on näidanud, et valik nende eri sätete vahel, millele pooled on tuginenud, peab sõltuma selle esialgse küsimuse lahendusest.

28. 10. märtsi 1978. aasta kirjas esitatud küsimused põhinevad selgelt Court of Appealis, Belfast, Boardi tõstatatud vaidlusküsimusel selle üle, kas Resident Magistrate on kasutanud oma kaalutusõigust esile kerkinud õiguslike küsimuste osas nõuetekohaselt ja kas on vaja saata küsimused Euroopa Kohtule käsitlemiseks.

29. Igal juhul võrdlusele 19. septembri 1977. aasta otsusega ilmneb, et lisaküsimuste eesmärk on vaid selgitada ja täpsustada eelnevalt esitatud küsimusi.

30. Seega on asjakohane lugeda mõlemat küsimuste sarja koos, et välja tuua Resident Magistrate'is pooleli olevas menetluses esile kerkinud tõlgendamisprobleemid.

31. Mis puutub Ühendkuningriigi valitsuse nimetatud raskusele kindlaks teha Resident Magistrate'is tõstatatud küsimuste laiast hulgast need, mida tuleb pidada otsustavateks, ei ole tundunud võimalik, et Euroopa Kohus annab eelnevalt teavet ühe kohtuasja poole taotlusel, ilma et tekiks oht seada end enne lõpliku otsuse tegemist kindlale seisukohale, ja lisaks, ilma et see ohustaks teiste poolte kaitsevõimalusi.

Pigs Marketing Scheme'i määratlemine asutamislepingu ja teiseste õigusaktide sätete alusel

32. Alustuseks soovis Resident Magistrate teada kõiki selliseid tegureid, mis võimaldavad tal tõlgendada ühenduse õigust ja määratleda Pigs Marketing Scheme'i asutamislepingu ja teiseste õigusaktide sätete alusel, eesmärgiga teha kindlaks need sätted, mis võimaldavad tal langetada otsuse selle kohta, kas süsteem on kooskõlas ühenduse õigusega.

33. Selles osas nähakse ette kolm võimalust; esiteks peetakse Pigs Marketing Scheme'i ja selle haldusametust, Boardi, "kaubandusliku iseloomuga riigimonopoliks" asutamislepingu artikli 37 tähenduses niivõrd, et Boardi tegevus jääks vähemalt kuni 31. detsembrini 1977 ühinemisakti artikli 44 alusel koguselisi piiranguid käsitlevate asutamislepingu sätete kohaldamisalast välja – või teiseks, "ettevõtteks", mille suhtes kohaldatakse konkurentsi käsitlevaid asutamislepingu sätteid, kuid millel on siiski erioigused, mis võivad tuleneda artiklist 90, või lõpuks, "riigi turukorralduseks", mis tõstataks probleemi sellise korralduse kokkusobivuse kohta kõnealuse sektori ühise turukorraldusega.

34. Sellele määratlemist käsitlevale küsimusele tuleb vastust otsida EMÜ asutamislepingu üldisest süsteemist ja põllumajandust käsitlevate sätete funktsioonist kõnealuses süsteemis.

35. Seetõttu tuleb esmalt märkida, et majandustegevuse sektor, mida Pigs Marketing Scheme käsitleb, ehk teatud kategooriasse kuuluvate sigade tootmine ja turustamine, kuulub ühise turukorralduse alla, mida Ühendkuningriigi ühinemise ajal reguleeris 13. juuni 1967. aasta määrus nr 121/67 (EÜT 117, 19.6.1967, lk 2283) ja kohtuasja asjaolude toimumise ajal 29. oktoobri 1975. aasta määrus nr 2759/75, mis kehtib endiselt.

36. On üldteada, et ühist turukorraldust kohaldatakse kogu Ühendkuningriigi territooriumil ühinemisakti üldiste sätete ja kõnealuse akti artikli 60 lõike 1 erireegli alusel alates 1. veebruarist 1973.

37. EMÜ asutamislepingu artikli 38 lõikest 2 tuleneb, et ühist põllumajanduspoliitikat käsitlevad asutamislepingu sätted on lahknevuse korral ülimuslikud muude ühisturu loomist käsitlevate sätete suhtes.

38. Ühise turukorralduse loomist käsitlevad konkreetsed sätted on seetõttu kõnealuses sektoris ülimuslikud artiklis 37 sätestatud kaubandusliku iseloomuga riigimonopole soosiva süsteemi suhtes.

39. Sellest tulenevalt ei saa tugineda ühinemisakti artiklis 44 kehtestatud eri tähtajale, et hõlmata siseriiklikke eeskirju ja Boardi suguse siseriikliku asutuse tegevust, kui need käsitlevad sektorit, kus juba eksisteerib ühine turukorraldus.

40. Seetõttu ei ole oluline, kas Pigs Marketing Scheme ja Board on "riigimonopoli" laadi artikli 37 tähenduses, kuna seda sätet ei ole mingil juhul võimalik kohaldada alates 1. veebruarist 1973, mille tulemusena laieneks sealihaturu ühine korraldus Ühendkuningriigile.

41. Euroopa Kohtule esitatud märkustes väitis Board, et ta peab ennast, võttes arvesse nii oma tegevuste laadi kui talle Põhja-Iirimaa õigusaktidega antud volitusi, asutamislepingu artiklis 90 nimetatud ettevõtteks, kellel on "eri- või ainuõigused".

42. Ta väidab, et kõnealused sätted, kui neid loetakse koos riigimonopole käsitleva artikliga 37, jätavad tema tegevuse sealihaturu ühist korraldust käsitlevate üldiste eeskirjade kohaldamisalast välja.

43. Selles osas tuleb juhtida tähelepanu lisaks sellele, mida on väidetud eespool artikli 37 puhul, et artikli 90 lõikes 1 on selgelt sätestatud, et kõnealuste ettevõtjate osas "ei jõusta ega säilita liikmesriigid mingeid meetmeid, mis on vastuolus käesoleva lepingu eeskirjadega".

44. Boardi määramine artiklis 90 nimetatud ettevõtjaks, kellel on eri- või ainuõigused, ei põhjustaks seetõttu tema tegevuse jätmist välja ühenduse õiguse sätetest või eriti neist sätetest, mis käsitlevad kaupade vaba liikumist ja ühist põllumajanduse turukorraldust.

45. Lõpuks on esitatud küsimus, kas Boardi tegevust võib pidada erisüsteemiks niivõrd, kui Pigs Marketing Scheme on "riigi turukorraldus".

46. Resident Magistrate'is poolleiolevas menetluses näib see mõiste olevat võetud eelkõige määruse nr 26, millega kohaldatakse teatavaid konkurentsieeskirju põllumajandussaaduste ja toodete tootmise ja nendega kauplemise suhtes, artiklist 2.

47. Kuna Euroopa Kohtul oli oma 10. detsembri 1974. aasta otsuses kohtuasjas 48/74: Charmasson, EKL 1974, lk 1383, võimalus seda rõhutada, kiideti riigi turukorraldused heaks üksnes ajutiselt ja need kavatakse asendada vastavalt artikli 43 lõikele 3 ühise turukorraldusega.

48. Välja arvatud tooted, mille suhtes on tehtud reservatsioon ühinemisakti artikli 60 lõike 2 alusel, toimub kõnealune asendamine Ühendkuningriigi puhul sama akti alusel 1. veebruaril 1973, nagu on toodud eespool.

49. Määruses nr 26 oleva riigi turukorraldust käsitleva viite osas tuleks juhtida tähelepanu sellele, et kõnealuse 4. aprilli 1962. aasta määruse sätetes võetakse arvesse

üleminekuperioodil valitsevaid tingimusi ning et kõnealuse määruse preambuli viiendas põhjenduses on täielikult tagatud ühise põllumajanduspoliitika edasine areng.

50. Sellest tulenevalt küsimus, kas Pigs Marketing Scheme'i (Põhja-Iirimaa) võib määratleda "riigi turukorraldusena", ei ole samuti oluline.

Pigs Marketing Scheme'i positsioon sealihaturu ühise korralduse suhtes

51. Eespool toodust ilmneb, et Resident Magistrate'is poolelioleva asja lahendamise seisukohast käsitlevad otsustavad küsimused seda, kas liikmesriigi õigusaktides sätestatud turusüsteem on kokkusobiv kaupade vaba liikumist ja sealihaturu ühist korraldust käsitlevate sätetega, kui seda süsteemi haldab asutus, kellel on talle pandud kohustuslike volituste tõttu pädevus kontrollida kõnealust turusektorit selliste meetmetega nagu kauba turustamisele sellise nõude kehtestamine, et tootja peab end registreerima kõnealuses asutuses, müügi keelamine, v.a kõnealusele asutusele või selle vahendusel tingimustel, mille see on kindlaks määranud, ning kõnealuse kauba muul viisil kui loa alusel transpordi keelamine.

52. Nimetatud küsimustele vastamiseks on vaja esmalt selgitada ühelt poolt Resident Magistrate'i mainitud määruste, s.t määruste nr 121/67 ja 2759/75, ning teiselt poolt koguselisi piiranguid käsitlevate asutamislepingu sätete, eriti asutamislepingu artiklite 30 ja 34, vahelist seost.

53. Ühendkuningriigi ühinemise ajal kohaldatava määruse nr 121/67 artiklis 19 on selgesõnalised sätted tollimaksude ja koguseliste piirangute kaotamise kohta.

54. See, et kõnealuseid sätteid ei võetud uuesti vastu määruses nr 2759/75, mille eesmärk oli konsolideerida kõik vastava valdkonna kehtivad sätted, põhineb, nagu komisjon on selgitanud, asjaolul, et praeguse praktika kohaselt jäetakse põllumajandusmääruste konsolideeritud tekstist välja kõik need sätted, mis üksnes jõustuvad uuesti asutamislepingu enda sätteid.

55. Sellest järeldub, et praegu kehtiva määruse nr 2759/75 süsteemi arvesse võttes tuleb tolli- ja kaubandustõkete kaotamist ühendusesiseses kaubanduses käsitlevaid asutamislepingu sätteid, eriti artikleid 30 ja 34, mis käsitlevad koguseliste ekspordi- ja impordipiirangute ning kõikide samaväärse toimega meetmete kaotamist, käsitleda ühise turukorralduse lahutamatu osana.

56. Nagu Euroopa Kohus on oma 18. mai 1977. aasta otsuses kohtuasjas 111/75: *Officier van Justitie versus Van den Hazel*, EKL 1977, lk 909, avaldanud, et kui ühendus on asutamislepingu artikli 40 kohaselt vastu võtnud õigusakte teatud sektori ühise turukorralduse loomiseks, on liikmesriigid kohustatud hoiduma kõikide selliste meetmete võtmisest, mis võiksid seda kahjustada või sellest erandeid teha.

57. Nimetatud avalduse kohaldamiseks Pigs Marketing Scheme'i puhul tuleks arvesse võtta, et sealihaturu ühine korraldus, nagu muud ühised korraldused, põhineb avatud turu põhimõttel, mille kohaselt on igal tootjal vaba juurdepääs kõnealusele turule ning mille toimimist reguleerivad üksnes kõnealuses turukorralduses sätestatud vahendid.

58. Kõnealuse turukorralduse põhimõttega on seega kokkusobimatud kõik sellised sätted või siseriiklikud praktikad, mis võivad muuta impordi või ekspordi suundasid või mõjutada turuhindade kujunemist, takistades tootjatel asukohaliikmesriigis või muus liikmesriigis osta või müüa vabalt ühenduse eeskirjades sätestatud tingimustel ning otseselt ära kasutada sekkumismeetmeid või muid ühises korralduses määratletud turgu reguleerivaid meetmeid.

59. Iga seda liiki tegevust, mida harrastab turul liikmesriigi asutatud asutus ja mis ei ole ühenduse eeskirjade sätete kohane, ei saa põhjendada riikliku või piirkondliku majanduspoliitika konkreetsete eesmärkide saavutamise; ühise turukorralduse eesmärk, nagu ilmneb määruse nr 2759/75 preambuli kolmandast põhjendusest, on täpselt selliste eesmärkide saavutamine ühenduses kogu ühenduse seisukohast heaks kiidetud tingimustel ning kõikide selle piirkondade vajadusi arvesse võttes.

60. Liikmesriigi, selle piirkondlike või allasutuste sekkumine turumehhanismi muul viisil kui ühenduse õigusaktides konkreetsetel sätestatud võib takistada ühise turukorralduse toimimist ja luua teatavatele tootja- või tarbijarühmadele põhjendamatuid eeliseid teiste liikmesriikide või teiste ühenduse majandusrühmade majandust kahjustades.

61. Seetõttu ei ole võimalik heaks kiita Boardi väidet, mille kohaselt tema hinnapoliitika sõltub turusuundumustest, ja sellest tulenevalt ei põhjusta häireid määruse kohasele hinnakujundusele.

62. Kõnealune olukord ei välista mingil juhul asjaolu, et vaidlusaluste siseriiklike sätete toimele pannakse tootjad Boardist täielikult sõltuvusse ning neil keelatakse juurdepääs turule asutamislepingus ja selle alusel loodud ühises korralduses sätestatud tingimustel.

63. Seetõttu tuleb arvesse võtta määruse nr 2759/75 artiklit 2, milles sätestatakse kõik meetmed, mille eesmärk on soodustada tootmisharusiseste ja tootmisharudevaheliste organisatsioonide tegevust, mis hõlbustaks pakkumist turunõuetega kohandada, eriti kõnealuste toodete tootmise, töötlemise või turustamise parema korraldamise tõttu.

64. Kõnealune säte võimaldab siiski selliste meetmete kasutuselevõttu üksnes sellise ühenduse menetluse raames, mis on ette nähtud tagama ühenduse üldiste huvide kaitse ja asutamislepingu artiklis 39 sätestatud eesmärkide järgimise.

65. Resident Magistrate'i Euroopa Kohtule esitatud küsimustele tuleks seetõttu vastata, et liikmesriikide õigusaktide alusel loodud riikliku või piirkondliku taseme turustamissüsteemi, mida haldab asutus, kellel on talle pandud kohustuslike volituste tõttu pädevus kontrollida kõnealust turusektorit või selle osa selliste meetmetega nagu kauba turustamisele sellise nõude kehtestamine, et tootja peab end registreerima kõnealuses asutuses, müügi keelamine, v.a kõnealusele asutusele või selle vahendusel tingimustel, mille see on kindlaks määranud, ning kõnealuse kauba muul viisil kui loa alusel transpordi keelamine, tuleb pidada EMÜ asutamislepingu artiklite 30 ja 34 ning määruse nr 2759/75 (sealihaturu ühise korralduse kohta) nõuetega kokkusobimatuks.

66. Peale selle tuleks kinnitada Resident Magistrate'i esitatud küsimustele vastates, et kõik nimetatud sätted on vahetult kohaldatavad ja et sellistena antakse neis üksikisikutele õigused, mida liikmesriikide kohtud on kohustatud kaitsma.

67. See tuleneb ühelt poolt asutamislepingu artiklite 30 ja 34 laadist ning teiselt poolt artiklist 189, mille kohaselt on määrused "vahetult kohaldatavad kõikides liikmesriikides".

68. Eespool toodust selgub, et eespool kirjeldatud mõjud kehtivad ühinemisakti ning eriti selle artiklite 2 ja 42 ja artikli 60 lõike 1 sätete kohaselt kogu Ühendkuningriigi territooriumil alates 1. veebruarist 1973.

69. Seetõttu asjaolu, et üks Pigs Marketing Scheme'i osadest – s.t Movement of Pigs Regulations – võeti kasutusele 1972. aastal ehk pärast ühinemislepingu allkirjastamist, ei muuda seda olukorda, kuna ühenduse õigus on ülimuslik siseriiklike õigusaktide suhtes, sõltumata kõnealuste sätete vastavatest kuupäevadest.

70. Resident Magistrate esitab veel ühe küsimuse, mis käsitleb Movement of Pigs Regulations kohaldamisest tulenevaid piiranguid sigade transpordi suhtes, soovides teada saada, kas selliseid piiranguid võib võimaluse korral põhjendada sellega, et need aitavad kontrollida intensiivset salakaubavedu, mis ilmselt leiab aset Põhja-Iirimaa ja Iiri Vabariigi piiril "rohelise naela" kursierinevuste ja neist tulenevate kursikompensatsioonide maksmise tõttu.

71. Omalt poolt rõhutab ka Board Pigs Marketing Scheme'iga seotud aspekti ja salakaubaveo takistamise vahelist seost.

72. Transpordikeeldu, mis on kokkusobimatu liikmesriikide vahelise kaubanduse vabadusega ja sealihaturu ühise korraldusega, ei või põhjendada asjaoluga, et selline piirang võib juhuslikult hõlbustada piirikontrolle ja teatavate pettuste vastast võitlust.

73. Sellised rikkumised saab kaotada, kui neid ei kaotatud nende valuutaga seotud põhjuse kõrvaldamise teel, üksnes ühisturu normaalse toimimisega kokkusobivate vahenditega.

74. Pettuste tõkestamist käsitlevatele kaalutlustele ei saa seega tugineda Resident Magistrate'is poolelioleva menetluse esemeks oleva süsteemi põhjendamiseks.

75. Eespool toodut silmas pidades näib, et Resident Magistrate'i esitatud asutamislepingu artiklite 85 ja 86 tõlgendamist ning nende sätete ja artikli 37 vahelist seost käsitlevatele küsimustele ei ole vaja vastata.

Kohtukulud

76. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Ühendkuningriigi valitsuse ja Euroopa Ühenduste Komisjoni kulud ei hüvitata.

77. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus siseriiklikus kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse nimetatud kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS,

vastates küsimustele, mille Resident Magistrate, Armagh, esitas talle oma 19. septembri 1977. aasta otsuse ja 10. märtsi 1978. aasta kirjaga, otsustab:

1. Liikmesriikide õigusaktide alusel loodud riikliku või piirkondliku taseme turustamissüsteemi, mida haldab asutus, kellel on talle pandud kohustuslike volituste tõttu pädevus kontrollida kõnealust turusektorit või selle osa selliste meetmetega nagu kauba turustamisele sellise nõude kehtestamine, et tootja peab end registreerima kõnealuses asutuses, müügi keelamine, v.a kõnealusele asutusele või selle vahendusel tingimustel, mille see on kindlaks määranud, ning kõnealuse kauba muul viisil kui loa alusel transpordi keelamine, tuleb pidada EMÜ asutamislepingu artiklite 30 ja 34 ning määruse nr 2759/75 (sealihaturu ühise korralduse kohta) nõuetega kokkusobimatuks.

2. EMÜ asutamislepingu artiklite 30 ja 34 ja määruse nr 2759/75 sätted on vahetult kohaldatavad ja nendega antakse üksikisikutele õigused, mida liikmesriikide kohtud on kohustatud kaitsma.

3. Eespool kirjeldatud mõjud kehtivad ühinemisakti ning eriti selle artiklite 2 ja 42 ja artikli 60 lõike 1 sätete kohaselt kogu Ühendkuningriigi territooriumil alates 1. veebruarist 1973.

Kutscher

Mackenzie Stuart

Donner

Pescatore

Sørensen

O'Keeffe

Bosco

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 29. novembril 1978. aastal Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

A. Van Houtte

H. Kutscher